

Essenhofje

Link naar website van Haarlemse Hofjes: <https://www.haarlemsehofjes.nl/>

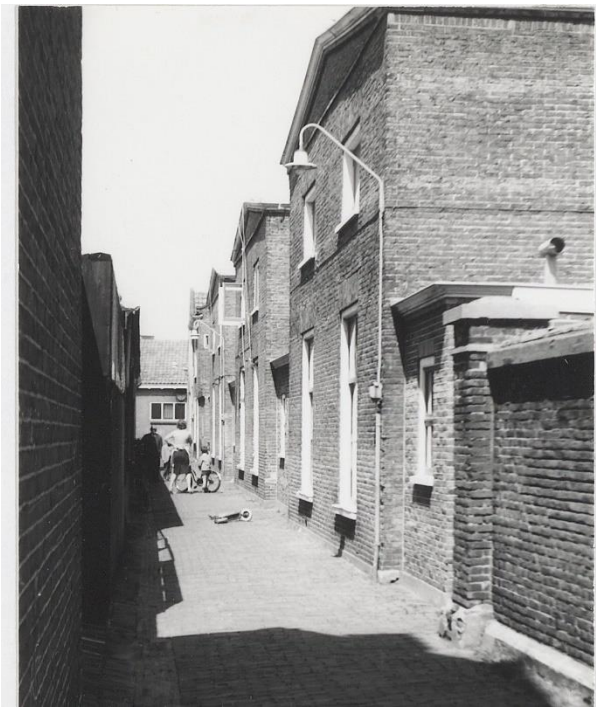
Locatie: Rozemarijnsteeg/Essenstraat 24

NL-HlmNHA_54008236 ; A.M. Voetelink ; 1942 ; Essenstraat 24 F-L, nu

DSC_7585 ; AV ; 29-7-2017 ; Essenhofje, binnenhof, gezicht richting noordoost. Iets meer uitgezoomd t.o.v. foto links

NL-HlmNHA_5430822 ; ? ; 1966 ; Rozemarijnsteeg, gezicht richting noord. Rechts het Essenhofje

DSC_7583 ; AV ; 29-7-2017 ; Rozemarijnsteeg, gezicht richting noordoost. Rechts het Essenhofje. Standpunt iets meer naar links dan op foto links

Het Essenhofje is gebouwd om arbeidersgezinnen een nette woning te geven in een tijd, dat de gemiddelde arbeider op een beroerde manier woonde. Dat was rond 1866. Het klassieke hofje is bedoeld als huisvesting voor behoeftige alleenstaande oude dames om die een verzorgde oude dag te geven. Daarom vinden de echte puristen, dat je het Essenhofje geen hofje mag noemen en komt het in de boekjes over Haarlemse hofjes helemaal niet voor, afgezien van een enkel boekje, waar er zijdelings een enkel woord over gezegd wordt. Als je echter kijkt naar de oorsprong, dan kan je het Essenhofje naar mijn mening niet naar de letter, maar wel naar de geest toch een hofje noemen. Het klassieke hofje werd meestal t.b.v. arme Haarlemmers gesticht uit de nalatenschap van een rijke Haarlemse inwoner. Dit is ook het geval bij het Essenhofje en aangezien er tegenwoordig geen gezinnen meer wonen maar hoofdzakelijk ouderen, net zoals in het klassieke hofje, is het verschil onderhand marginaal te noemen. Er valt dus veel voor te zeggen om het Essenhofje toch maar een hofje te noemen, ook al wijkt de bouwvorm iets af. En oh ja: in het Essenhofje mag je huisdieren houden, terwijl dat in de meeste klassieke hofjes niet mag. Verdere verschillen : naast vrouwen wonen er ook MANNEN in het hofje, heeft men het niet over de Regenten, maar over de Beheerscommissie en zijn er ook aan de buitenkant woningen.

Op 17-4-1792 overleed Abraham de Haas. Hij was een rijk man. In zijn testament bepaalde hij, dat er een naar hem vernoemd fonds opgericht moest worden om stadsgenoten in nood te helpen. Hij leefde in een tijd dat de economie van Haarlem fors ingezakt was en de armoede enorm gestegen. Met dit fonds wilde hij mensen, die buiten hun schuld in financiële problemen zaten, helpen. In 1866 kochten de beheerders van het Fonds Abraham de Haas het stukje grond, waarop nu het Essenhofje staat. Twee jaar later begon de bouw van het Essenhofje door dit fonds en werd het terrein iets vergroot. Het ontwerp van dit hofje is gebaseerd op een Haags ontwerp. Op zijn beurt is dit Haagse ontwerp weer gebaseerd op een ontwerp voor gegroepede arbeiderswoningen in de stad Mulhouse in de Elzas enige tijd tevoren. Dit was een ontwerp van E. Muller. Hierdoor heeft het Essenhofje een bouwvorm, die afwijkt van het klassieke hofje. Het Haarlemse ontwerp is van de architect P. Kleiweg Dyserinck. Het ontwerp bestaat uit drie gebouwen aan weerszijden van een binnentuin. Elk gebouw heeft vier woningen. De schoorstenen bevinden zich in het midden. Elke woning heeft een begane grond en eerste verdieping.

Het oorspronkelijke ontwerp is toch iets gewijzigd. Oorspronkelijk waren de gebouwen door middel van kleine portaaltes verbonden, die nu uitgebreid zijn om een keuken te huisvesten. Oorspronkelijk waren er boven twee kamertjes, waar nu veelal één kamer van gemaakt is. Wel

was er een rioolaansluiting voor een privaat, maar geen echte WC. Later kwamen er douches en CV. Met twee waterpompen en twee lantaarns deed de binnenhof wel aan een klassiek hofje denken. Door de bouwwijze zijn er ook woningen aan de buitenkant. Dit wijkt wel af van een klassiek hofje. Tot 2002 had iedere bewoner aan de hof een eigen stukje tuin. De één deed er veel aan en de ander weinig, waardoor het een rommelig geheel was. Rond 2002 zijn al die privétuintjes opgeheven en vervangen door één grote gemeenschappelijke aanleg, waar de bewoners erg blij mee zijn. Het geheel is er erg van opgeknapt en nu heeft het Essenhofje een binnenhof, die een vergelijking met andere hofjes glansrijk kan doorstaan. Blijkens (Leeuwen, 2007) woont iedereen er met veel plezier.

Als eerbetoon aan de erflater Abraham de Haas heet het straatje pal ten noorden van het Essenhofje de De Haasstraat sinds 2-2-1881.

Bibliografie kort

(Kurtz, et al., 1999) (Leeuwen, 2007)

Bibliografie uitgebreid

Kurtz, G.H. en Temmink, J.J. 1999. *De straat waarin wij wonen.* Haarlem : Schuyt & Co, 1999. ISBN 90 6097 454 9.

Leeuwen, K. van. 2007. *Als een geheime tuin, 140 jaar Essenhofje.* Haarlem : Spaar en Hout, Haarlem, 2007. ISBN 978 90 8683 013 8.